

Betreft: M50 Position Paper Ruimte - Aanbevelingen voor een wendbaar lokaal bestuur

Aan de Informatieur:

De Bilt, januari 2024

Geachte heer Plasterk,

Namens de M50 willen wij u graag onze oprechte felicitaties aanbieden met uw benoeming tot informateur. Met het oog op de vorming van een nieuwe regering, achten wij het van groot belang onze visie en aanbevelingen met betrekking tot woningbouw onder uw aandacht te brengen.

De M50 is een netwerk van middelgrote gemeenten die, elk met 30.000 tot 80.000 inwoners, een centrumfunctie in hun regio vervullen. Wij zijn verenigd door een gezamenlijke filosofie die stelt dat wij klein genoeg zijn om nabij te zijn bij onze inwoners en groot genoeg om daadwerkelijk iets voor hen te betekenen. Ons platform fungeert als een cruciale schakel om kennis te delen, elkaar te inspireren, gezamenlijk te experimenteren, en onszelf als collectief op de kaart te zetten.

Helpen bij woningbouwopgave

Woningbouw is één van de grootste opgaven voor de nieuwe coalitie. De M50 kan hier een grote rol in spelen. M50-gemeenten kunnen helpen bij de woningbouwopgave en hebben relatief meer ruimte om te bouwen dan grote steden, aangezien bereikbaarheid een criterium is om door het ministerie aangemerkt te worden als bouwpotentieel. De investering in OV bij middelgrote steden zijn onontbeerlijk. Ambtenaren om plannen te beoordelen zijn schaars en worden weggekaapt door grotere gemeenten, provincies en het Rijk. Daarbij concentreert het Rijk zich ook nog eens op de grote getallen, terwijl de snelle kansen liggen in de iets kleinere projecten in M50-gemeenten.

Goede OV-verbindingen essentieel

Middelgrote gemeenten kunnen sneller bouwen dan meer verdichte grote steden. Een goede investering in OV-verbindingen is daarvoor wel essentieel. Het is nu een kip-en-ei-discussie, waarbij de aanwezigheid van hoogwaardig openbaar vervoer leidend is. Dit terwijl de M50 meters wil maken: bouwen-bouwen-bouwen! Hiertoe moet het Rijk durven te investeren in (extra) OV-verbindingen en/of de frequentie daarvan.

Middelen voor RO-personeel

Minister de Jonge heeft aangegeven dat de extra €90 miljoen voor RO-personeel (vooral) bij de middelgrote gemeenten moet belanden. We wachten met smacht op deze middelen. Wat heeft de minister nodig om die toezegging gestand te doen? We pleiten voor een eerlijk speelveld: naast de grote gemeenten vist ook het Rijk in de beperkte vijver van beschikbare RO-medewerkers. We vragen het Rijk een eerlijke positie in te nemen op de arbeidsmarkt.

Gelijke kaders bevorderen bouwsnelheid

Er zijn conflicterende kaders vanuit het Rijk en de provincies. Dit frustrert de snelheid bij bouwprojecten. Het Rijk stuurt namelijk vooral met geld op grote aantallen en snelheid. De provincies op (beperking van) plancapaciteit en no go-areas in groengebieden. Om te voorkomen dat gemeenten een speelbal worden is het noodzakelijk dat Rijk en provincie hierover op één lijn komen.

Regionale economie

Een vitale economie in M50-gemeenten zorgt voor lokale veerkracht, aantrekkelijkheid en leefbaarheid in de kern zelf, maar ook in dorpen in de omgeving. Daarbij maakt het de Nederlandse economie weerbaarder en groter. M50 heeft ruimte voor toekomstbestendige werklocaties, die nodig is om te voorzien in de lokale behoefte en voor circulaire (maak) bedrijven.

Voor versnelling is de uitvoeringskracht echter niet alleen te richten op de gebruikelijke randvoorwaarden van ruimtelijke ontwikkelingen. Gemeenten moeten kunnen steunen op structurele (financiële) arrangementen. Ten slotte is een duurzame en evenwichtige economische ontwikkeling van Nederland beter geholpen met scherpere landelijke toekomstkeuzes, zoals ook blijkt uit het rapport '*Elke regio telt!*', van de Raden voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI), Openbaar Bestuur (ROB) en Volksgezondheid & Samenleving (RVS) uit 2023.

Wij hopen dat u deze aanbevelingen zorgvuldig in overweging wilt nemen bij de vorming van het nieuwe regeringsbeleid. Mocht u behoefte hebben aan aanvullende toelichting of verdere discussie over deze punten, staan wij graag tot uw beschikking.

Wij danken u voor uw tijd en aandacht en zien uit naar een vruchtbare samenwerking om het lokale bestuur nog beter af te stemmen op de behoeften van onze inwoners.

Met vriendelijke groet,

Sjoerd Potters
voorzitter M50